

Generell utdanningsplan for fysikalsk medisin og rehabilitering (FMR)

Beitostølen Helseportsenter

Om utdanningsvirksomheten Beitostølen HelseSportscenter

Beitostølen HelseSportscenter (BHSS) tilbyr hele utdanningsløpet for legespesialitet fysikalsk medisin og rehabilitering (FMR) og 6 måneders tjeneste med relevante læringsaktiviteter for legespesialiteten Allmennmedisin (AM). Klinisk tjeneste eller hospitering ved BHSS er også relevant supplerings-tjeneste og/eller etterutdanning for andre legespesialiteter som nevrologi og barnesykdommer.

BHSS er en ideell stiftelse, med landsdekkende løpende ytelsesavtaler med de Regionale helseforetakene. BHSS er også godkjent som forskningsinstitusjon og har ansatte i universitetsstillinger og samarbeidsavtaler med for eksempel Det medisinske fakultet - Universitetet i Oslo, Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering – Oslo Universitetssykehus (OUS), Sunnaas sykehus, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Norges idrettshøgskole (NIH), Universitetet i Sørøst-Norge (USN), Høgskolen Innlandet, Mälardalens Universitet, Curtin University og Melbourne University.

Institusjonens faglige organisering, forskning, innovasjon, samhandling og kompetanseutvikling er i sin helhet rettet mot et spesialisert pasienttilbud innen fagområdet fysikalsk medisin og rehabilitering. BHSS er verdensledende innenfor sitt fagfelt i å kombinere bruk av tilpasset fysisk aktivitet med rehabiliteringsmedisinsk, pedagogisk og sosialfaglig veiledning og oppfølging med mål om likestilling og best mulig aktivitet og deltakelse gjennom livet.

BHSS gir rehabiliteringstilbud til voksne, unge voksne, ungdom og barn med komplekse motoriske og/eller kognitive funksjonsutfordringer som resultat av medfødte tilstander, sykdom og skade. Aktivitet og deltakelse med fokus på muligheter fremfor begrensninger er en viktig ledesnor i pasienttilbudet basert på spesialisert tverrfaglig rehabiliteringskompetanse. Personer med nevrologiske sykdommer og fysiske og/eller kognitive følgetilstander etter traumatiske og atraumatiske ryggmargsskader, traumatiske hjerneskader eller multitraume samt medfødte tilstander utgjør de største pasientgruppene. BHSS har egne team for barn og unge og et tett samarbeid med andre spesialisthelsetjenester og kompetansesentre.

BHSS har et stort nasjonalt og internasjonalt forskningsnettverk og driver utviklingsarbeid og forskningsvirksomhet som bidrar til å fremme aktiv deltagelse i et livsløpsperspektiv. Institusjonen har også omfattende kunnskapsformidling gjennom kurs, seminarer og utdanningsprogrammer. Hvert år er cirka 200 studenter fra ulike universiteter og høyskoler i praksis på BHSS. Studenter fra NIH (årsstudium i Fysisk aktivitet og funksjonshemming (FAF) og andre idrettsstudenter) og fysioterapi-/ergoterapistudenter fra både norske og skandinaviske studiesteder, er de største gruppene. Det er også årlige fagbesøk fra cirka 200 kommunalt ansatte med pedagogisk og helsefaglig bakgrunn for kompetanseoverføring i konkrete pasientforløp, og en gjensidig kompetanseutveksling mellom BHSS, henvisende legespesialister og andre fagprofesjonelle via hospiteringer, fellesundervisninger, videokonferanser og -møter. BHSS tar også initiativ og engasjerer seg innen områder som er i tråd med virksomhetsideen og strategisk plan; for eksempel anskaffelse, tilpasning og opplæring i bruk av aktivitetshjelpemidler, både på individ og systemnivå. Fagsjef for hjelpemidler på BHSS leder et fagforum med kompetanseformidling til NAV hjelpemiddel-sentraler nasjonalt, og BHSS samarbeider med Nordisk Råd om harmonisering av ordninger relatert til individuell tilpasning, utlån, resirkulering og prisforhandling. Arbeid med universell utforming og inkludering i henhold til CRPD er et annet satsningsområde.

Legespesialiteten fysikalsk medisin og rehabilitering (FMR)

Legespesialiteten Fysikalsk medisin og rehabilitering (FMR) omfatter forebygging, diagnostisering, behandling og rehabilitering av personer som på grunn av medisinske tilstander har eller står i fare for å få langvarig fysiske og/eller kognitive funksjonstap. FMR spesialister har kompetanse til å utrede og diagnostisk avklare pasienter med betydelige funksjonsnedsettelse, samt lede, samordne og gjennomføre en kunnskapsbasert rehabiliteringsprosess fundert på en bio-psyko-sosial forståelse og prioriterte mål innenfor funksjon, aktivitet og deltakelse. Pasient-/pårørendeopplæring og samhandling/samarbeid med primær- og andre spesialist-helsetjenester er sentralt og favner for eksempel diagnostisering, informasjon om diagnose og prognose, brukermedvirkning, medikamentell behandling, trening, tilpasning av hjelpemidler og tilrettelegging på viktige deltakelsesarenaer privat og i samfunnet.

Spesialisert rehabilitering karakteriseres av tverrfaglig arbeidsform hvor FMR spesialisten og andre fagprofesjonelle er organisert i tverrfaglige team som styrer sin innsats ut ifra målsetningen for rehabiliteringen. Fagområdets bredde, kompleksitet og arbeidsform, sammen med forventningene til faglig ledelse av rehabiliteringsprosessen, stiller krav til generell medisinsk kompetanse, gode samarbeids- og kommunikasjonsevner og metodekunnskap innen forbedringsarbeid og forskning.

BHSS kan ikke alene dekke kravene som stilles til et godt FMR utdanningsløp. For tilgang på større pasientgrunnlag, erfaringer i ulike arbeidsmetodikk og problemstillinger, samt spesialisert kunnskap og prosedyrer enn BHSS alene kan oppfylle, er det inngått avtaler for klinisk tjeneste, hospitering og undervisningsprogram.

Klinisk tjeneste 6-12 måneder

- Sunnaas sykehus.
- Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering, Oslo Universitetssykehus – Ullevål.
- Nord Aurdal kommunehelsetjeneste (Fagernes legekontor) og/eller OUS (nevrologi).

Hospitering

- Sunnaas sykehus.
- Valdres lokalmedisinske senter (VLMS).
- Skogli helse og rehabilitering.

Undervisning

- Sunnaas sykehus.

I et femårs utdanningsløp roterer BHSS LIS etter kompetansekrav og individuell utdanningsplan. Utdanningsløpet vil variere ut fra kompetansebehov og interesse for forskning.

Tid av utdanning	Sted	Avdeling/ læringssted	Læringsaktiviteter for følgende læringsmål
2 ½ - 3 år	Beitostølen Helsesportsenter	BHSS inkludert hospitering ^a	Alle FMR og FKM LM
½ år	Oslo universitets- sykehus	Avdeling fysikalsk medisin og rehabilitering	43-55, 57-59, 82
½ – 1 år	Sunnaas sykehus	Sunnaas sykehus	7,9-10, 31, 37, 60, 65-66, 76-77, 79, 83-89, 92, 100-101
½ + ½ år eller 1 år	Nord-Aurdal kommune Oslo Universitets- sykehus	Fagernes legekontor Nevrologisk avdeling	81, 109

^a Skogli Helse og Rehabilitering (FMR 7, 9, 60-61, 73, 79, 83-86, 88), Valdres lokalmedisinske senter (VLMS) (FMR 17, 74, 79, 84, 85, 86, 88, 103), Sunnaas sykehus (individuell vurdering).

Klinisk tilbud, støttefunksjoner og fasiliteter

BHSS har 75 pasientrom og årlig mottar cirka 900 pasienter et tilbud ved BHSS. Et bredt pasientgrunnlag, detaljerte henvisninger og samarbeid/samhandling med et vidt spekter av henvisende instanser, danner et bredt og godt erfaringsgrunnlag for utøvelse av legerollen innenfor legespesialiteten fysisk medisin og rehabilitering. BHSS har også stor forsknings-/innovasjons-/utdanningsaktivitet som underbygger klinikkens kunnskapsbaserte praksis.

Institusjonen har cirka 120 ansatte som omfatter legespesialister og leger i spesialisering (LIS) i fysisk medisin og rehabilitering (FMR), sykepleiere, psykiatriske sykepleiere fysioterapeuter, idrettspedagoger, ergoterapeuter, vernepleier, sosionom, ridefysioterapeuter og -instruktører, samt teamassistenter, administrasjon og servicepersonell. I tillegg kommer personer i ulike prosjektengasjement.

Det kliniske tilbudet er organisert i én klinikk med tverrfaglige team for voksen, ung voksen og barn/ungdom. BHSS tilbyr individualiserte rehabiliteringsopphold i gruppe av varighet 2-4 uker. I tillegg tilbys utprøvningsopphold på 5 dager og oppfølging i for-/etterkant av opphold med bruk av digitale verktøy (AdFectus og Flow zone) og ambulant virksomhet.

Team voksen

Målgruppen er voksne over 30 år med *nevrologiske og nevromuskulære sykdommer/funksjonsnedsettelse* som fysisk og sosialt kan gjøre seg nytte av et tilbud tilrettelagt i gruppe. Jfr. våre avtaler med de regionale helseforetakene, omfatter målgruppen ikke pasienter som har gjennomgått et hjerneslag eller har fått en ervervet hjerneskade. Søkere utenom diagnosekategorien "nevrologiske og nevromuskulære sykdommer" kan likevel tas inn dersom målsettingen er spesielt knyttet til helsesport eller spesiell utprøving av aktivitetshjelpemidler. I tillegg til tilpasset fysisk aktivitet, tilbyr vi veiledning i gruppe/individuell med fokus på helsekompetanse og livsmestring, kosthold, aktivitetslære/treningslære, kunnskap om egen diagnose og oppfølging. Vi har fortløpende gruppeopphold for voksne av tre eller fire ukers varighet, gjennom hele året. Hyppige diagnosegrupper: Multippel sklerose (MS), arvelig spastisk paraparese (HSP), ryggmargsbrokk (MMC), Parkinsons sykdom, cerebral parese (CP), muskelsykdommer, følgetilstand etter ryggmargsskade og helsesportopphold for «aktive» personer med amputasjoner og følgetilstander etter hjerneskade og multitraume.

Team unge voksne

Målgruppen er unge voksne med *fysiske, psykiske og/eller kognitive funksjonsnedsettelse* i alderen 18 - 30 år som fysisk og sosialt kan gjøre seg nytte av et tilbud tilrettelagt i gruppe. I tillegg til tilpasset fysisk aktivitet, tilbyr vi veiledning i gruppe/individuell med fokus på helsekompetanse og livsmestring, kosthold, aktivitetslære/treningslære, kunnskap om egen diagnose, selvstendigjøring, utdanning og arbeid. Vi ønsker at unge voksne med funksjonsnedsettelse skal møte jevnaldrende i tilsvarende situasjon. Vi har fortløpende gruppeopphold for unge voksne av tre eller fire ukers varighet, gjennom hele året. Hyppige diagnosegrupper: Det samme som for voksenalderen. I tillegg Down Syndrom, skjelettdysplasier (osteogenesis imperfecta, akondroplasi), komplekse smerte- og/eller ME-tilstander og et vidt spekter av sjeldne syndromer og metabolske sykdommer med fysiske og/eller kognitive funksjonshemminger.

Team barn/unge

Målgruppen er barn og ungdom med *fysiske, psykiske og/eller kognitive funksjonsnedsettelse* i alderen 2-17 år. Tilbudet passer for barn og ungdom som fysisk og sosialt kan gjøre seg nytte av et tilbud tilrettelagt i gruppe. Vi har fortløpende gruppeopphold for barn og ungdom av to-tre ukers varighet, gjennom hele året. Hyppige diagnosegrupper:

CP, muskelsykdommer, ryggmargsbrokk (MMC), følgetilstand etter hjerneskade, Down syndrom og et vidt spekter av sjeldne syndromer og metabolske sykdommer. Det kliniske tilbudet organiseres hovedsakelig i gruppe med fokus på aktivitetsutprøving og ferdighetslæring supplert med individuelle tilbud og spesifikk trening tilpasset den enkeltes forutsetninger og det barnet/ungdommen lar seg motivere for. Alle barn/ungdommer har med seg egen ledsager, oftest mor eller far, under hele oppholdet. Veiledning og erfaringsutveksling med foresatte for best mulig overføring til aktivitet i hjemmemiljøet, har stort fokus. I tilbudet til barn/ungdom inngår også såkalte familieopphold og lokalmiljømodellen.

Fasiliteter og støttefunksjoner

BHSS sine moderne aktivitetsfasiliteter og utstyr, kombinert med inspirerende natur, gir fleksibilitet til å kunne tilby et bredt spekter av aktiviteter innendørs og utendørs tilpasset den enkeltes forutsetninger. Aktivitetsfasilitetene består av en stor idrettshall med klatrevegg, to svømmebasseng, hvorav ett varmtvannsbasseng, treningsrom, gymsal, aktivitetsrom, stall og ridebane inne og ute, utendørs klatrevegg, idrettsbane, en liten alpinbakke, et eget tjern med muligheter for båttaktivitet som kano og kajakk, skøytebaner, skiløyper og lavvoer/gapahuker/støl for friluftaktiviteter.

Beitostølen HelseSportscenter bygger for øyeblikket ut virksomheten med et nytt familiehus. Familiehuset vil, i tillegg til noen fellesarealer, bestå av 12 leiligheter med soveplass til maks 5 personer. Bygget skal etter planen være ferdig til bruk i løpet av høsten 2023.

Alle legene har eget kontor som er godt innredet og utstyrt for kliniske samtaler, undersøkelser og digital samhandling. Det er også flere møterom med plass til flere og mulighet for digital oppkobling via for eksempel Join sikker nettløsning for pasientrelatert, Teams og Zoom.

BHSS har kliniske arenaer for ridefysioterapi, bevegelsesvitenskap og aktivitetshjelpemidler hvor de ansatte har spesialisert kompetanse i tråd med definerte funksjonsområder.

Institusjonen har en egen skoleavdeling som tilbyr undervisning/veiledning i løpet av oppholdet, både på grunnskole og videregående skole nivå. Det er også en karriereveileder tilknyttet skolen.

Laboratorievirksomheten inkluderer blodprøver, spirometri, 24-t blodtrykksmåling, blærescan, kondisjonstest og prosjektorganisert bevegelsesanalyse.

Forskning

I 2022 har BHSS fire ansatte med doktorgradskompetanse og en med professorkompetanse, hvorav en er legespesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering. Institusjonen er selvstendig forskningsinstitusjon og formelt tilknyttet Universitet i Oslo og Mälardalens Universitet i Sverige. Utover disse fire har institusjonen i 2022 tre PhD-stipendiater, hvorav to er i siste fase, og to masterstudenter. Siden 1992 har det blitt fullført åtte doktorgrader og 15 masterprosjekter og publisert mer enn 40 publikasjoner i internasjonale refereebaserte tidsskrifter.

Mye av forskningen som foregår, er knyttet til klinikk og inneliggende pasienter som en integrert del av virksomheten. Forskningsaktiviteten og veilederkapasiteten ved BHSS er kjennetegnet av høy tverrfaglighet hvor både leger, fysioterapeuter, idrettspedagoger og sykepleiere har master og/eller phd-kompetanse. BHSS sin forskningsvirksomhet koordineres og ledes av forskningsleder, som sammen med direktør, leder for utvikling og innovasjon og ansvarlig overlege, planlegger og gjennomfører månedlige FOUI møter.

LIS BHSS utdanningsprogrammet har obligatorisk undervisning i forskning og metode. Denne undervisningen gjennomføres av ansvarlig overlege og forskningsleder, begge tilknyttet Universitetet i Oslo, Det medisinske fakultet, Institutt for Helse og Samfunn.

Den interesserte LIS er også velkommen til å delta på FOUI- møtene, og BHSS har flere prosjekter og god veilederkapasitet for LIS som ønsker å involvere seg i forskning. Ved engasjement i prosjektarbeid får LIS tilgang til EndNote og SPSS. Tilgang til litteratur som ikke ligger fritt tilgjengelig, løses ved at BHSS sine universitetsansatte bistår og/eller benyttelse av tjenestene i regi Helse Sør-Øst sin regionale forskningsstøtte.

I tillegg til de to formelle universitetstilknytningene, samarbeider BHSS tett med andre universiteter og forskningsmiljøer, for eksempel Melbourne University i Australia, der professor Christine Imms leder den internasjonale Participation Research Group, som sammen med BHSS arrangerte den internasjonale konferansen «CAPA 2022» (Capturing the Magic – Participation for All) på Beitostølen i september 2022. Andre samarbeidspartnere er UMC Utrecht og Rijndam Rotterdam MC i Nederland, hvor professor Jan Willem Gorter og Wilma Van der Slot er sentrale rehabiliteringsleger og aktive forskere, samt CanChild Centre for Childhood Disability Research at McMaster University in Canada, hvor professor Peter Rosenbaum var grunnlegger og leder fram til disse dager. En av de interne PhD-stipendiatene har professor Sonya Girdler ved Curtin University i Perth som biveileder. På grunn av økende antall pasienter med autismespekterforstyrrelse til barnegruppen, er det gjennom Sonya Girdler etablert et samarbeid med Karolinska Institutet i Sverige og professor Sven Bølte, som har utviklet et gruppebasert behandlingsopplegg for barn med autisme. Gjennom en annen PhD- stipendiat som utforsker teknologistøttet tilpasning av aktivitetshjelpemidler, har BHSS et tett samarbeid med teknologimiljøet på NTNU ved førsteamanuensis Julia Baumgart. BHSS har også forskningssamarbeid med NIH og USN, der en stipendiat utforsker tilpasset fysisk aktivitet for svært alvorlig funksjonshemmede barn, og en annen studerer hvordan deltakelse kan måles i form av de digitale evalueringsinstrumentene, «AktiveDeg 1 og 2». Siden universell utforming er et prioritert engasjement, er BHSS også partner i prosjektet «AccessTour» ledet av Nordlandsforskning og finansiert av Norges Forskningsråd (NFR).

Legerollen og LIS-utdanningen ved Beitostølen HelseSportscenter

BHSS har per 2022 to stillinger for leger i spesialisering (LIS) innen fysikalsk medisin og rehabilitering, og to stillinger for overleger med legespesialiteten fysikalsk medisin og rehabilitering.

Ved BHSS er legenes arbeidsoppgaver innenfor følgende fire hovedområder:

1. Rehabiliteringsmedisin – diagnostiske vurderinger og behandlingstiltak som krever legekompentanse.
2. Rehabiliteringsledelse – faglig ledelse av tverrfaglig team og den individuelle pasientens rehabiliteringsprosess.
3. Prosjekter – innen fagutvikling, kvalitet og pasientsikkerhet, forskning, og innovasjon
4. Ledelse og faglig administrative oppgaver.

Legegruppen ved BHSS er per 2022 også representert i styret til Beitostølen HelseSportscenter (ansattrepresentant) og har formaliserte verv og oppgaver i Paralympic Olympiatoppen og andre råd og utvalg internt og eksternt.

Legene har vaktberedskap hverdager 08.00-16.00. Utenom ordinær arbeidstid benyttes kommunens ordinære legevaktberedskap (Hverdager: 16.00 – 08.00, helg og helligdager).

Det er utarbeidet en sjekkliste for vaktrelaterte problemstillinger og –prosedyrer som skal være gjennomgått og forstått før man går med vakttelefonen. Det er også utarbeidet et dokument som beskriver forventninger og krav til legerollen ved BHSS.

Det forventes at leger ansatt BHSS har en ”biopsykososial holdning” til sitt fagområde, er faglig samlende og inspirerende og har eller jobber målrettet for å ha et kompetansenivå tilsvarende kompetansekravene til europeisk spesialist i fysikalsk og rehabiliteringsmedisin (UEMS/PRM) (<https://uems-prm.eu/prm-board-of-uems/>, https://www.uems.eu/_data/assets/pdf_file/0010/64396/UEMS-2018.15-Council-Marrakesh-European-Training-Requirement-PRM-specialty.pdf).

Det er utarbeidet et «ny lege BHSS»- dokument ment til å lette oppstarten som nyansatt. Dette er et levende dokument som kontinuerlig oppdateres og bearbeides med fast evaluering to ganger i året. Eksempler på innhold:

- Intern og ekstern kontaktinformasjon
- Faste møter og andre BHSS-spesifikke rutiner
- Link til intern kvalitetshåndbok
- Link til NELL, OUS e-håndbok og andre sentrale nettkilder mtp kvalitet og pasientsikkerhet
- Rutiner relatert til arbeid i klinisk flyt
- Informasjon som bør inngå i journaldokumentasjon (innkomst, journalnotat, målmøte, epikrise, henvisninger etc.)
- De hyppigst brukte diagnosekodene og fraser

Faste møter utover fortløpende pasientmottak og konsultasjoner:

- Daglig morgenmøte 09.00-09.30 (deltakere: leger, ansvarlig sykepleier, sosionom, legesekretær)
- Mandagsmøte team 08.00-08.30 (deltakere: pasientansvarlig lege, tverrfaglig team og ansvarlig sykepleier)
- Mandagsmøte lege-ledere 11.00-11.30 (deltakere: leger og ledere for klinisk virksomhet)
- Onsdag VK (virksomhetskoordinerings) møte 08.00-08.30 (deltakere team, leger, ledere)

Tematikk: Vaktrapport, kvalitet og pasientsikkerhet, kunnskapsbasert rehabiliteringsmedisin, fagutvikling, metode og forskning, informasjonsflyt, avklaringer og planlegging.

Tverrfaglige møter i klinisk flyt:

- Ankomstmøte
- Journalmøte
- Småteam møte
- Statusmøte
- Avreisemøte

Tematikk: Pasientrapportering, kvalitet og pasientsikkerhet, kunnskapsbasert rehabiliteringsmedisin, avklaringer og planlegging.

BHSS ledermøte v/direktør:

- Ukentlig: Ansvarlig/avdelingsoverlege er i møtegruppen
- Hver annen uke: Overleger ansatt BHSS er i møtegruppen

FOUI- møter v/forskningsleder og direktør:

- Månedlig: Ansvarlig overlege i møtegruppen, andre med iht. relevans.

Lege fagmappe

Legene ved BHSS har en fagmappe for LIS utdanningen, legespesialistenes videreutdanning og fagrelaterte dokumenter. Utdanningsutvalget er ansvarlig for fagmappen hvor en person er utpekt til å ha et spesielt ansvar.

Utdanningsvirksomheten for leger i spesialisering

Direktør ved BHSS er overordnet ansvarlig for legenes utdanningsvirksomhet. Ansvar for forsvarlig og hensiktsmessig gjennomføring av utdanningen er av direktør delegert til teamleder med personalansvar og fagansvarlig overlege med legespesialitet FMR, phd og formell veilederskolering. Gjennom utdanningsutvalget sikres fagmiljøet og LIS innflytelse på utformingen av utdanningstilbudet.

Utdanningsutvalget

Utdanningsutvalget oppnevnes og ledes av ansvarlig overlege. I tillegg til ansvarlig overlege består utdanningsutvalget av minst én LIS, én teamleder, fag/utdanningsansvarlige og representant fra tverrfaglig team.

Utdanningsutvalget er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av BHSS sin organiserte LIS- undervisning. Dette er beskrevet i et eget dokument og fremkommer også som læringsaktivitet for de ulike FMR- og FKM-læringsmål i Dossier Kompetanseportal. Se vedlegg for tabellarisk oppsett av rammene for undervisningen og utdanningsutvalgets oppgaver gjennom et år.

LIS utdanningsløp

Ny LIS vil ved oppstart få tildelt veileder, læringsmålplaner i Dossier Kompetanseportal og en individuell utdanningsplan med oversikt over læringsarenaer, hospiteringer og kurs.

Læringsmålplanene i Dossier Kompetanseportal spesifiserer hvilke læringsmål LIS skal oppnå for å bli spesialist, hvilke læringsaktiviteter som må gjennomføres for å oppnå kompetansen, og ved hvilken læringsarena læringsmålene godkjennes.

LIS vil i løpet av de første to uker ha en introduksjonssamtale med teamleder, ansvarlig overlege og utnevnt veileder (dersom det er en annen person enn ansvarlig overlege). Ansvarlig overlege innkaller til dette møtet og det er utarbeidet en retningslinje for hva møtet skal inneholde og hvilke dokumenter som skal inngå.

Innen to uker etter ansettelse i fast stilling utarbeides det i samråd med LIS en individuell gjennomføringsplan. I denne avtales det når LIS må påregne å gjennomføre sin spesialiseringsperiode ved eksterne læringsarenaer. Den individuelle gjennomføringsplanen er et vedlegg til ansettelsesavtalen. Eventuelle endringer avtales i samråd mellom LIS, veileder og nærmeste leder.

Første veiledningsmøte mellom veileder og LIS avholdes innen fire uker etter oppstartdato.

Individuell utdanningsplan

Individuell utdanningsplan er et dokument som gjensidig forplikter LIS, veileder og leder til fremdrift i utdanningsløpet. Den anses som et verktøy for planlegging og oppfølging av den enkelte LIS sitt utdanningsløp for å innfri kompetansekravene til de ulike læringsmålene for FMR og FKM. I planen fremkommer avtalt utdanningsløp mtp ulike læringsarenaer og status for dette, nasjonale kurs og FMR legespesialistrollen, samt hvilke læringsmål og læringsaktiviteter som LIS skal arbeide med de kommende 6-12 måneder. Planen justeres

etter behov i forbindelse med veiledning, og minst to ganger per år i forbindelse med tidspunkt for halvårlig evaluering.

Undervisningsplan og fordypningstid

BHSS har en undervisningsplan som rulleres over tre år og redegjør for den organiserte undervisningen i egen regi og sammen med eksterne samarbeidspartnere.

Undervisningsplanen er utarbeidet med mål om at BHSS LIS skal tilegne seg nødvendig kompetanse (kunnskaper, ferdigheter og holdninger) innen:

- Læringsmålene i felles kompetansemodul (FKM)
- Fysikalsk medisin som omfatter diagnostikk og behandling av sykdommer, skader og funksjonssvikt i bevegelsesapparatet
- Spesialisert rehabilitering med diagnostikk og vurdering av funksjon, funksjonsutfall og funksjonshemminger, og med gjennomføring og evaluering av målrettede tiltak barn, ungdom, unge voksne og voksne med temporære eller varige funksjonshemminger

Det vil være 21 uker med organisert undervisning om våren og 17 uker om høsten. Det er opprettet samarbeid med Sunnaas sykehus, som igjen har samarbeid med Avdeling fysikalsk medisin og rehabilitering, Oslo Universitetssykehus, for å sikre at alle deler av faget blir ivaretatt og at en får gått gjennom alle læringsmål med undervisning som læringsaktivitet. Såkalt fjernundervisning som gjennomføres tirsdag kl. 12.15-13.00, inngår også i dette samarbeidet. LIS ved BHSS forventes aktiv deltakende og har selvstendig ansvar for minst én undervisning per år som krever kunnskapsbasert forberedelse av et visst omfang. Organisert artikkel- og kasuistikkgjennomganger inngår også i undervisningsplanen.

Undervisningsplanen reflekterer den gjensidige LIS- avtalen og det tette samarbeidet med Sunnaas sykehus. I planen fremkommer årlig utdanningstid på 38 Power Point (PP)- baserte internundervisninger tirsdager kl. 12.15 -13.00, 16 gruppeundervisninger og fem gruppeveiledninger. Siden BHSS ønsker å være en del av det nasjonale fagmiljøet for fysikalsk medisin og rehabilitering, er også den nasjonale fjernundervisningen i fysikalsk medisin og rehabilitering tatt inn i planen.

Tidspunkt for individuell veiledning avtales med veileder, og utdanningsansvarlig overlege koordinerer og bestemmer tidspunktene for gruppeundervisninger og evalueringskollegier. Det vises til vedlegg for tabellarisk fremstilling.

LIS har i tjenesteplanen 150 timer fordypning per år. Som hovedregel skal det tas ut fire timer fordypning alle mandager det ikke er gruppeundervisning. I Dossier Kompetanseportal er «Selvstudium litteraturpakke» for konkrete FMR og FKM læringsmål en hyppig forekommende læringsaktivitet som det forventes kontinuerlig fremdrift på. LIS utarbeider endelig plan for fordypningstiden med veileder og beskriver dette i individuell utdanningsplan.

I tillegg til de organiserte LIS undervisningsaktivitetene skissert foran, foregår det en rekke andre kompetanse-hevende og/eller undervisningsaktiviteter som BHSS- legene deltar i som undervisere eller tilhørere; for eksempel fagseminarer, forelesninger ved besøkende (klinikere, forskere, industri) og klinisk undervisning av FAF-studenter og andre studenter i helse/sosial- og idrettsfaglig utdanning (fysioterapi, ergoterapi, sosialt arbeid, sykepleie, vernepleie, idrettsvitere/kroppsvingslærere).

Veiledning

Veiledning vil ivaretas av legespesialist i FMR ansatt ved BHSS. Ansvarlig overlege har sammen med teamlederne og utdanningsutvalget ansvaret for å koordinere og tilrettelegge for nødvendig veiledning og supervisjon i klinikk og støttefunksjoner BHSS.

LIS får tildelt individuelle veileder ved oppstart arbeidsforholdet. Det settes av tid til veiledning hver måned med unntak av sommerferien. Plan for veiledning er fem individuelle og fem gruppeveiledninger pr år. I oppstartfasen vil veiledningen ofte være hyppigere.

BHSS har en veiledersertifisert overlege som er ansvarlig for minst fire årlige veilederforum for legespesialister og erfarne LIS med veileder-/supervisjonsrolle I tillegg er veiledning/supervisjon tatt inn som gruppeundervisning i undervisningsplanen. Veilederforum og gruppeundervisningen har som mål kontinuerlig å ivareta, opprettholde og videreutvikle BHSS legenes veilednings-, supervisjons- og vurderingskompetanse.

Ansvarlig overlege er ansvarlig for at alle LIS har veileder, samt å følge opp at det årlig gjennomføres minimum ti veiledninger, henholdsvis fem gruppeveiledninger og fem individuelle. Den enkelte veileder og LIS er ansvarlig for å dokumentere veiledningen i Dossier Kompetanseportal (kort referat forfattet av LIS godkjent av veileder). Utdanningsutvalget har ansvar for å gjennomføre fem årlige planlagte gruppeveiledninger. Veileder og LIS har ansvaret for å gjennomføre fem planlagte veilednings-samtaler. Undervisningsaktivitet relatert til FKM LM kommer i tillegg og benevnes gruppeundervisning.

Felles kompetansemodul

Felles for alle spesialiteter er den såkalte Felles Kompetansemål (FKM). Dette er LM innen områdene etikk, forskningsforståelse, kommunikasjon, kunnskapshåndtering, kvalitet og pasientsikkerhet, lovverk, pasient- og pårørende opplæring, samhandling, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse. LM er felles for alle spesialiteter og kommer i tillegg til de kliniske læringsmålene. Det er i alt 74 LM i FKM, men kun 24 av disse ligger innenfor del 2/3 av utdanningen (resten inngår i LIS 1).

BHSS sine læringsaktiviteter i FKM er en sammensetning av selvstudium, gruppeundervisning, PP- basert undervisning, superviserte kliniske aktiviteter og prosjektarbeid. Undervisningen vil gjennomføres og evalueres i henhold til utdypende tekst for de ulike FKM læringsmålene. I tillegg kommer det nasjonale kurset i administrasjon og ledelse.

Prosjektarbeid/-oppgave i LIS-utdanningen

Alle LIS ved BHSS må gjennomføre prosjektarbeid for å oppnå kompetansekravene i felles kompetansemodul for kvalitet og pasientsikkerhet, kunnskapshåndtering og forskningsforståelse. Tematikk og omfang vil variere, men skal resultere i et skriftlig sluttprodukt. Prosjektet skal være et forbedringsprosjekt, men kan i tillegg også omfatte forskning- eller innovasjonsprosjekt(er) relevant for BHSS. Sluttproduktene kan være prosedyredokument i kvalitetssystemet, prosjektrapport, abstrakt, prosjektprotokoll eller fagartikkel.

Alle fast ansatte BHSS LIS må i løpet av utdanningen delta i minst ett forbedringsarbeid ved BHSS. Forbedringsarbeidet skal ta utgangspunkt i et reelt behov, for eksempel et avvik som har resultert i at rutiner bør vurderes for endring og at nødvendige endringer gjennomføres. Utførelse av prosjektet i samarbeid med andre er bare positivt. Forbedringsarbeidet skal veiledes, og rapport eller prosedyre lastes i Dossier Kompetanseportal som dokumentasjon.

Det er også ønskelig at LIS FMR ved BHSS, som har interesse for forskning, integrerer klinikknær forskning relevant for FMR- spesialiteten i sitt ordinære utdanningsløp. Eventuelt forskningsarbeid vil bli veiledet og vurdert opp mot ulike kompetansekrav i FKM og FMR Dossier Kompetanseportal.

Vurdering og dokumentasjon av egnethet og oppnådde læringsmål

Ledelsen er til enhver tid ansvarlig for å legge til rette for supervisjon, veiledning og vurdering.

Vurderingsform for de enkelte læringsmålene er angitt i Dossier Kompetanseportal. Læringsaktivitetene som inngår for ulike læringsmål, signeres av veileder eller etter gjennomgang i evalueringskollegium ved BHSS, Avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering Oslo Universitetssykehus eller Sunnaas sykehus.

I Kompetanseportalen er det mulig for LIS å laste opp dokumentasjon som kan inngå i såkalt mappevurdering. Med dette menes at LIS kan få innfridd et LM basert på dokumenterte aktiviteter som underbygger kompetansekravet til læringsmålet.

De fleste læringsmål signeres først etter gjennomgang i halvårige evalueringskollegium.

For hospitering eller klinisk tjeneste ved læringsarenaene Sunnaas sykehus, OUS avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering Oslo Universitetssykehus, Skogli Helse og Rehabilitering, Valdres lokalmedisinske senter (VLMS) og Fagernes legekontor vil aktuelle læringsmål vurderes i BHSS-, Sunnaas sykehus eller OUS avdeling for fysikalsk medisin og rehabilitering sitt evalueringskollegium.

I BHSS evalueringskollegiet møter veileder(e), ansvarlig overlege og leder. Dersom læringsmål som skal opp til vurdering innbefatter andre læringsarenaer enn klinikk og støttefunksjoner ved BHSS, innhentes informasjon fra eller møter også LIS sin veileder/supervisor for praksis disse stedene (se over). Oppnådde læringsmål godkjennes i siste instans av leder ved BHSS.

Det er utarbeidet et retningslinjedokument for BHSS evalueringskollegium.

Videre- og etterutdanning

Siden spesialisert medisinsk rehabilitering er et fag i stor utvikling, stilles det krav til vedlikehold av og ny kunnskap for ferdige spesialister i fysikalsk medisin og rehabilitering. Legespesialistene ved BHSS har derfor en individuell kompetanseplan og overlegepermisjon i henhold til gjeldende avtaleverk. Det er et krav at overlegepermisjoner tas ut med faglig plan for permisjon og sluttrapport.

Legespesialistenes individuelle kompetanseplan er i tråd med hva fast ansatte overleger på BHSS trenger for å være profesjonelle spesialister i den kliniske hverdagen. Den individuelle kompetanseplanen som utarbeides med leder og oppdateres årlig, viser videreutdanningsaktiviteter og cirka tidspunkt for overlegepermisjon.

Aktuelle videreutdanningsaktiviteter:

- Forskning, undervisning, referee arbeid
- Interne fagmøter, inkludert internundervisning
- Selvstudium litteratur (artikkel- lesning, litteraturpakker BHSS FMR utdanningen)
- E- læringskurs
- Hospitering i annen institusjon i Norge eller utlandet, inkludert kommunehelsetjenesten

- Kvalitetsarbeid og utarbeidelse av faglige retningslinjer og prosedyrer
- Internasjonale kurs/kongresser/fagmøter
- Nasjonale kurs/kongress/fagmøter
- Profesjonalitetskurs

Supervisjon, faglig forsvarlige rammer og kvalitet

LIS arbeider under supervisjon av legespesialist. I tillegg til legespesialister bidrar også annen (eventuelt mer erfaren) LIS, fysioterapeuter, ergoterapeuter, spesialsykepleiere (f.eks. psykiatrisk sykepleier), idrettspedagoger, sosionomer, teamledere, inntak-/legesekretærer og jurist med høy kompetanse innen fagområdet.

Læringsarenaer for ferdighetstrening i møteledelse, undersøkelsesmetodikk og spesialiserte prosedyrer er både ad hoc og planlagt supervisjon i klinisk praksis eller gruppeundervisning.

Der LIS får hovedansvar for en pasient, er det alltid definert hvilken overlege som har supervisjonsansvar. Epikriser som skrives av LIS vurderes av ansvarlig overlege inntil LIS vurderes som kompetent til selvstendig å ta stilling til behov for konferering/supervisjon. Frem til LIS har kompetanse til alene å gjennomføre møter, visitter og spesialiserte prosedyrer, deltar både overlege og LIS.

LIS tildeles ved ansettelse en læringsmålplan i Kompetanseportalen. Denne spesifiserer hvilke læringsmål LIS skal oppnå for å bli spesialist, hvilke læringsaktiviteter som må gjennomføres for å oppnå kompetansen, og ved hvilken læringsarena læringsmålene kan godkjennes. Den enkelte LIS sin rotasjon til ulike læringsarenaer i utdanningsløpet for spesialiteten fysisk medisin og rehabilitering, baserer seg på den enkeltes arbeidsavtale, generell og individuell utdanningsplan, Læringsmålplanen (Dossier Kompetanseportal) og vurderinger fra evalueringskollegium. Dokumentasjonen i Kompetanseportalen danner grunnlag for endelig søknad om godkjenning som spesialist.

LIS får som hovedregel delta på nasjonale kurs (fri med lønn). Dersom for mange (ut fra avdelingenes drift) ønsker å dra på samme kurs, må de som har kommet kortest i spesialiseringen vente til neste kurs.

Ved klinisk tjeneste ved annet sykehus beholder LIS veileder fra BHSS.

BHSS sin LIS utdanningsvirksomhet inkludert generelle utdanningsplan, og relaterte dokumenter evalueres minst x 1 pr år. I tillegg vil eventuelle henvendelser eller tilbakemeldinger fra Helsedirektoratet og Spesialitetskomiteen bli drøftet i Utdanningsutvalget og legge grunnlaget for eventuelle endringer for å forbedre utdanningsvirksomheten, for eksempel organisering av klinisk arbeid og læringsarenaer, undervisning, veiledning og supervisjon.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen, ta kontakt med ansvarlig overlege:

Grethe Månum Phd MHA
Spesialist i fysisk medisin og rehabilitering/UEMS PRM
grethe.maanum@bhss.no

Vedlegg

Årsplan rammer for undervisningen og BHSS utdanningsutvalgets oppgaver

Hva	Jan	Feb	Mars	Apr	Mai	Juni/ juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	Tidsbruk
Internundervisning (PP) 12.15-13.00 tirsdager	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	38 uv-timer a\ 45 minutter (LIS Sunnaas uv)
Kasuistikk-/temabasert gruppeundervisning 13.00-16.00 man/ons (FKM, case, ferdigheter)												12 ganger a' 150 min 4 ganger a' 120 min
Internundervisning («tematid») i etablerte interne møtefora												9, 5 timer (15 min pr gang)
Gruppeveiledning med bruk av egnet rammeverk (for eksempel 6-trinnsmodellen, de 7 legeroller, kunnskapsbasert praksis, motiverende intervju)												60 min x 5
Individuell veiledning												Minimum 45 min x 5 pr år
Evalueringskollegium	x						x					Minimum to ganger pr år
Veilederforum	x			x				x		x		Minimum fire ganger pr år
Rotasjon mellom team			x					x				Minimum to ganger pr år
Fordypningstid LIS	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	150 timer pr år i henhold til plan (fysisk tilstedeværelse)
Utdanningsutvalget					x	x				x	x	I tillegg arbeidsmøter
Evaluering av LIS relaterte dokumenter					x			x				Vil variere
Nasjonale FMR LIS kurs												10 ^a

^a<https://spesialisthelsetjenesten.no/lis/spesialitetene/spesialistutdanning-i-fysikalsk-medisin-og-rehabilitering>